

زندگی نامه

محمدعلی موحد عرفان‌پژوه، تاریخ‌نگار و حقوق‌دان و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی، دوم خردادماه ۱۳۰۲ در تبریز متولد شد. ایشان همانجا تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را به پایان برد (سال ۱۳۱۹) و مقارن ملی شدن صنعت نفت در سال ۱۳۲۹ به آبادان رفت و سردبیری روزنامه شرکت نفت را زیر نظر هیئت مدیره خلع ید عهده دار شد.

بعد از کودتای ۱۳۳۲ به تهران آمد و پس از طی تحصیلات تا دکترای حقوق خصوصی و اخذ پروانه وکالت دادگستری ترجمه سفرنامه ابن بطوطه را با تعلیقات در دو جلد انتشار داد (۱۳۳۶) و آنگاه به منظور آشنایی بیشتر با حقوق بین‌الملل رهسپار انگلستان شد و از افادات استادان برجسته آن رشته در دانشگاه‌های کمبریج و لندن برخوردار گردید و پس از تأسیس سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در ۱۹۶۱ معاونت اداره اجرایی آن سازمان را در ژنوبر عهده گرفت و پس از بازگشت به ایران خدمات خود را در صنعت نفت به عنوان مشاور عالی رئیس هیئت مدیره و هماهنگ کننده قراردادهای بین‌المللی و عضو هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران ادامه داد.

موحد اول کسی بود که تدریس رشته حقوق نفت را در دانشکده حقوق دانشگاه تهران و نیز در دانشکده امور مالی و حسابداری شرکت ملی نفت ایران بر عهده گرفت. کتاب‌های نفت ما و مسائل حقوقی آن، مختصر حقوق مدنی، درس‌هایی از داورهای نفتی (در دو جلد) حاصل تقریرات او در کلاس‌های درس است. از نمونه‌های فعالیت او در قلمرو وسیع‌تر تاریخ و معارف اسلامی می‌توان ترجمه چهار مقاله در آزادی از آیزایا برلین، ترجمه خزران از آرتور کوستلر، ترجمه و تعلیق فصوص‌الحکم ابن عربی، تصحیح و تعلیق سلوک الملوک خواجه فضل‌الله روزبهان خنجی، ترجمه مالیات سرانه و تأثیر آن در گرایش به اسلام اثر دانتل دنت و تصحیح جدید مثنوی معنوی را نام برد. تصحیح و تعلیق او بر مقالات شمس تبریزی و نیز تألیف چهار جلدی خواب آشفته نفت، برنده کتاب سال جمهوری اسلامی ایران شدند. کتاب در هوای حق و عدالت برنده جایزه اندیشه بود. ترجمه سفرنامه ابن بطوطه در سال ۲۰۱۰ میلادی در همایش بین‌المللی سفرنامه‌نویسی برنده جایزه و تندیس ابن بطوطه بود.

موحد ممتخر به دریافت نشان درجه اول علمی ادبی جمهوری اسلامی، نشان دهخدا، نشان امین‌الضرب، نشان عالی کمیسیون ملی یونسکو و جایزه ادبی تاریخی بنیاد موقوفات افشار، جایزه اخلاقی و نیایش و جوایز دیگر شده است.

دکتر محمدعلی
موحد

